

MÉLFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	18 kor.
Hegyedévre	4 "
Szájban háshoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Világra postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétis és
Egyes utáni napok kivételével

Előfizetési és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3

Americanizáció híreinek visszavonása
vagy megdöntése nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
kiadóhivatalban intézendők.

Egyes utáni napok 8 fillér.

NAGYVÁRAD, febr. 5

A pápai jubileum.

— Vinkler József v. püspök, káptalani helynök körlevele. —

Közeledik a világraszóló nagy örömnep, a harmadik, a világtörténelem középpontjának Jézus Krisztusnak, a világ Megváltójának eljövetele óta.

Az elsőt, sz. Péter apostol-fejedelem negyedszázados pápai jubileumát a katókombák egyháza tartotta.

A második a XIX-ik század nagy nevezetessége volt; midőn a nagy XI-ik Pius pápa jubileumán mind az öt világ-részben, nem földalatti rejtkehelyeken, nemcsak szegényes kápolnáknak, hanem hatalmas s pazarfényű basilikákban mutatták be az ünnepélyes hálaadó-áldozatot, mert szembeszökően teljesülve van már századok óta a sz. Péter apostol-fejedelmre épített katolikus anyaszentegyházban Malakiás próféta jóvendölése: *«Napkeletről napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között és minden helyen áldozni fognak és tiszta áldozatot bemutatni az én nevemnek.»* (I. 11.)

A harmadik a világ végezetéig velünk, anyaszentegyházával maradó láthatatlan fő, Jézus Krisztus kimondhatatlan jóságából csak 32 évet váratott magára.

Jövő hó 20-án IX. Pius közvetlen utódjának, szentséges Atyánk, XIII. Leo pápának is betelik negyedszázados pápasága; amelyért boldogult bibornok-püspök atyánk mult évi február 20-án 465. sz. a. kelt előkészítő főpásztori intézkedése folytán nyilvánosan is állhatatosan imádkoztunk; a dicsőségesen uralkodó jubilaris pápánk által engedélyezett lytániát Jézus Szentséges Szívéről egész éven át minden vasár- és ünnepnapon fölajánlván a hívő néppel együtt e szándéokra egy Miatyánk és Üdvözléggel.

Gondolkodóba ejtő különös utja az imádatos isteni Gondviselésnek: a két utóbbi jubilaris pápáról, IX. Piusról és XIII. Leo pápáról is el lehet mondani a sz. irással: *«Péter ugyan a tömlőcseben tartaték; az anyaszentegyház pedig szüntelen könyörög vala Istenhez ő érte.»* A *«Lumen de coelo»*-pápa éppen úgy, mint a *«Crux de cruce»* vaticani fogságában kénytelen ő maga ünnepelni anyaszentegyházunk el nem idegeníthető szent szabadságának és függetlenségének védelmére jubileumát.

De ez legkevésbé sem képes megtántorítani az igazság oszlopát és erősségét.

Mily meghatóan csendül meg ez a sziklaszilárd hitből fakadó törhetetlen bizalma sz. Atyánknak utolsó sz. karácsony ünnepi válaszában is született tanácsához, a bibornoki testülethez: *«Hogyha meg*

van írva a mennyekben, hogy ily keserőségek között végzödjék életünk utolsó szakasza, akkor behunyjuk fáradt szempilláinkat az Úr dicsőítése közben, de a legszilárdabb meggyőződésünkkel szívünkben, hogy, amidőn az irgalom órája elérkezik, Ő maga fog feltámadni a népek üdvére, akik az Isten egyszerű fiának nagy hálójába vannak szánva.»

Azon isteni ígért bizonyossága kölcsönzi e bizalomnak elpusztíthatatlan erejét, melyet megkapó művészi felfogás nagy betűkkel íratott fel a katolikus egység középpontján, a sz. Péter sirja fölött fenséges sátorként mintegy lebegő remek kupolára:

«Én is mondom neked, hogy te Péter vagy és e kőszálon fogom építeni anyaszentegyházamat, és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta» (Sz. Máté 16. 18.), amely jóvendöléssel a pokol örök küzdelmét is előre megmondotta isteni Megváltónk, hogy senkit meg ne zavarjon a katolikus egyház isteni igazságába való hitében a szüntelen támadás; de sőt ebben is szüntelen bizonyosságát lássuk az isteni igazságnak. Csak az üldözés neme változott az idővel. Gyakran gőzölt sz. Péter cathedrja martyrvértől. Véresebb ostromzár vette már sokszor körül; de ördögibb gonosszaggal, fufanggal, ádázabb kiszámító gyűlölettel nem igen törtek a pápaság életére, mint az utolsó pápák alatt. Akinek a hitetlenek hiu jósolgatása, helyesebben kárörvendő óhajta szerint *«egyszerű pappá»* kellett volna lefokoztatnia; annak a 93 éves aggastyánnak fehér-galamb ősz fején, vaticani fogsága daczára, a pápaság közel kétezeréves, dicsőségben s szenvedésben egyaránt gazdag történetéből is kiragyogó dicsőséggel tündöklő pápai tiara, melyet e szavakkal nyert a legszomorubb időviszonyok közt történt koronáztatásakor 25 év előtt: *«Fogadd a tiarát, melyet hármassal korona ékesít, hogy tudjad, miszerint királyok és fejedelmek atyja, a földkerekség kormányzója s a Megváltó Jézus Krisztus helytartója vagy immár a földön.»* Amint már a florenczi egyetemes sz. zsinat hitágazatilag Krisztus igazi helytartójának nevezi a római pápát, aki, midőn mint az összes keresztények legfőbb pásztora és tanítója, legfőbb apostoli tekintélyénél fogva ex cathedra határoz: ép oly csallhatatlan hit és erkölcs dolgában, mint aminő csallhatatlansággal Krisztus az ő anyaszentegyházát fölruházta a vaticani egyetemes sz. zsinat dogmaticus tanítása szerint.

Ez adja meg már önmagában, XIII. Leo pápa egyéni kimagasló nagyságának latba vetése előtt, jubileumi ünnepünk rendkívüli jelentőségét. Könyveket irtak már Szentséges Atyánknak az egész világot, még elleneinket is ámulatba ejtő életéről. Fölösleges volna a t. papság előtt jól ismert életét itt vázolni. Nem is

teszem. Azonban a valóban katolikus lelkület egyik alapvonásának, a pápa iránt való törhetetlen hűséges ragaszkodásának s fiui odaadásnak élénkítésére a mézajku Sz. Bernáddal mutatok reá a római pápára, aki így ír III. Jenő pápához, ki neki tanítványa volt:

«Quis es? Sacerdos magnus, summus Pontifex. Tu princeps episcoporum, tu heres apostolorum; tu primatu Abel, gubernatione Noe, patriarchatu Abraham, ordine Melchisedech, dignitate Aaron, auctoritate Moyses, judicatu Samuel, potestate Petrus, unctione Christus.»

Tu es cui claves traditae, cui oves creditae sunt. Sunt quidem et alii coeli janitores et gregum pastores... Habent illi sibi assignatos greges, singuli singulos; tibi universi crediti, unius. Nec modo ovium, sed et pastorum tu unus omnium pastor. Unde id probem quaeris? Ex verbo Domini. Cui enim non dico episcoporum, sed etiam Apostolorum sic absolute et indiscrete totae commissae sunt oves? Si amas me, Petre, pasce oves meas.»

Ezek után rendelem a következőket:

1. Jövő hó 19-én, mely napon Szentséges Atyánk püspökké szenteltetésének 60-ik évét töltendi be, este az *«Urangyalára»* hívó harangzó után az egyházmegye összes harangjai zugjanak egy jó negyedóraig.

2. 20-án, mely napon 1878-ban Szentséges Atyánk római pápává választott, a reggeli, déli és esti *«Urangyalára»* hívó harangzó után ismét szóljanak egy negyedóraig az egyházmegye összes harangjai.

3. 20-án, a székesegyházban és minden önálló lelkésziséggel bíró egyházban a kitelhető legnagyobb ünnepélyességgel, a legméltóságosabb Oltári Szentség kitétele mellett a *«Te Deum»* előrebocsátásával ünnepélyes sz. mise tartandó. (Uti in Missali Romano die 18. januarii festo Cathedrae S. Petri habetur in qua Gl. — o missis orationibus ibidem notatis — dic. oratio pro Papa cum oratione sub una conclusione de SSmo, Tract. Cr. Praef. de Apost. Ite Missa est tono solemn. Ult. ev. S. Joannis. col. alb.) A sz. mise végén a pápáért Jézus szenséges szívének lytániája egy Miatyánk és egy Üdvözléggel a néppel együtt elimádkozandó. Be-fejezésül énekeltesék a pápai Hymnus: *«Hol szent Péter.»*

Ezen istentiszteletre a hatóságok és hivatalok is meghivandók és az összes kath. intézetek tagjai és növendékei is megjelenni tartoznak.

4. 20-án az egyházmegyei hatóság alá tartozó összes tan- és nevelőintézetekben szünet legyen.

5. 20-ika, midőn ezen rendkívüli örömnep lesz, péntekre esvén, ezen napon az 1899. évi jan. 27-én nyert apostoli felhatalmazás erejénél fogva egy étkezésnél a huseledelektől való tartózkodás köte-

lezettsége alól fölmentvényt adok a nagyváradi I. szert. egyházmegye összes híveinek, amennyiben külön törvény által kötelezve nincsenek.

6. Mindezekről a hívek az előző vasár-és ünnepnapokon a Szentséges Atyánkhoz való indokolt törhetetlen hűségre s gyöngéd gyermeki szeretetre való buzditással a szószékről értesítendő.

7. A múlt évi 465. sz. a. elrendelt imádságok s gyűjtések jövő hó 20-ika után megszűnnek. Ámbár az egyházmegyéből a gyűjtött szeretet adományok túlnyomó része már letétetett a Sz. Atya lábai elé, a még künt levő gyűjtések folytatolagos intézkedés végett az első évnegyedi küldeményekkel a rendes uton beterjesztendő az egyházmegyei Hatóságához.

Nagyvárad, 1903. febr. 5.

Vinkler József,

v. püspök,
nagyprépost káptalani helynök.

A magyar-csékei választás.

A magyar-csékei választókerületben megindultak a választási mozgalmak. A jelöltek közül ugyan még csak dr. Dési Géza bontotta ki megválasztása érdekében a zászlót s napok óta sorba járja a kerület községeit.

Biharvármegyéhez tegnap érkezett meg gr. Apponyi Albert képviselőházi elnöknek a megkeresése, a vármegye központi választmányához, amelyben felhívja a választmányt, hogy a megválasztott képviselői szék betöltése iránt intézkedjék s a választás a törvényszerű három héten belül megejtessék.

Fapp János főjegyző, mint a vármegye ügyeinek ez idő szerinti vezetője azonnal intézkedett, hogy a vármegye központi választmánya mielőbb összejön s megtegye a szükséges intézkedéseket a magyar-csékei választásra.

Mint értesülünk, a központi választmány hétfőn, február 9 én délelőtt tart ülést s ez alkalommal a választási elnököt, szavazatszedő elnököket s jegyzőket küldik ki.

A választás valószínűleg febr. hó 28-án lesz.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 5.

Elnök: gróf Apponyi Albert.
Kisebbségi jelentőségű irományok előterjesztése után a napirend következett:

az ujonczjavaslatok

folytatolagos tárgyalása.

Trubinyi János: Hábavalónak tartja az ellenzék támadásait a katonai javaslatokkal szemben, hiszen ezeket a jogos kifogásokat a kormány és a hadügyi vezetőség ugyanis vissza fogja utasítani. A javaslatokat nem fogadja el. Ilyen intézménynek semmit meg nem szavaz. Követeli a magyar nemzeti hadsereget, magyar vezényszót, jelvényeket. Hibáztatja, hogy a hadseregben a vallásos érzületet nem pártolják eléggé. Keveseli a katona lelkesedését. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a közkatonákat az aratás és cséplési időre hat hétre szabadságolják és a hadgyakorlatok okozta károkat térítsék meg a gazdaközönségnek. (Helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Andrássy Gyula gróf beszéde.

Andrássy Gyula gróf: (Halljuk! Halljuk!) Beöthy Akos nagy tanulmányal fejtegette a nagyhatalmi állást. (Eljenzés az ellenzéken.) Beöthy Akos azt mondta, hogy nem a hadsereg számától függ a nagyhatalmi állás, hát szóló kérde, tudja-e Beöthy, hogy mennyi agyvelő kell ahhoz, hogy valaki okos ember legyen?

Fejérváry: Nagyon jó!

Andrássy: Nos, amint ezt nem lehet meghatározni, úgy azt sem lehet számokkal meghatározni. (Ugy van! a jobboldalon.) Beöthy nem jó példákat hozott fel, azok a példák a múltból valók és nem lehet a jelenre alkalmazni. (Ugy van! a jobboldalon.) Az sem áll, hogy a nagyhatalmi állás csak dinasztikus kérdés. Helyteleníti Beöthy okoskodását abban az irányban, hogy hiszen most nincs ellenségnünk, tehát le kell szállítani a hadsereg lét-számát. Hát az 1868-iki viszonyokat a maihoz viszonyítani nem lehet. Azt sem lehet mondani, hogy hagyományos szerénysége a monarchiának az, hogy szövetséget kötött Német- és Osztrómaggal. Ez nem hagyományos szellem, hanem erőnkben rejlik az. **A keleti kérdést** illetőleg sincs egy véleményen Beöthyvel. Hogy áll a kérdés, tekintünk vissza a közelmúltba. Míg Európa békét élvezett, a Balkánon éppen négy háború dult. A berlini szerződés a keleti kérdést csak egyengette, de meg nem szüntette.

Ott ma is úgy áll a dolog, hogy minden pillanatban háboru előtt állunk.

Kubik Béla: Mi?

Andrássy: Nem mi, majd visszatérek rá. Ez pedig fontos Európa minden nagyhatalmára nézve. Senki sem tagadhatja, hogy Oroszországnak ez irányban vannak aspirációi, mely aspirációk fenyegetők lehetnek reánk nézve is. (Ugy van! a jobboldalon.) Beöthy beszéde további folyamán prófétának áll be és azt mondja, hogy úgy sem lesznek ezentúl hódító hadjáratok. Hát ezt nem lehet így kimondani, nem lehet ezt előre tudni. És ha mégis bekövetkezne a dolog, hiába való volna hivatkozni arra, hogy hiszen kérem egy nagy politikusunk azt mondotta, hogy nem lesz többé háboru és ezért nem fordítottunk sulyt véderők fejlesztésére. Dehát a legnagyobb műveltségű és legszemélyesebb politikus is, ha katonai ügyekbe avatkozik: bakot lól (Nagy derűltség a jobboldalon, ellenmondások, zaj a szélsőbalon. Elnök csenget.) Az sem áll, hogy a többi nemzetek sem erősítik a véderőt. Nézzük a nyugati államokat, nézzük Oroszországot, mind erősítik fejlesztik a véderőt.

Azt is mondták, hogy az ujonczlétszámot azért nem szavazzák meg, mert a mostani szervezete törvényellenes, az 1867. XX. t.-cz. magyar hadseregről beszél és az nincs. Ez a magyar hadsereg igenis megvan és ez a honvédség. E t.-cz. a király joga alá helyezte a hadsereg egész belserveszetét, vezényletét. De a törvény értelmezésében nincsen benne az, hogy a magyar királynak egy külön magyar hadsereget kell felállítani. Ne értelmezzük tehát mi sem másképpen a törvényt, mint magyarizták akkor.

Nézzük, hogy állunk a magyar nyelv dolgában a hadsereget illetőleg. A múlt században nem fektettek olyan nagy sulyt a magyar nyelvre, ezért beszéltek inkább latinul és németül is. Később a magyar nyelv elfoglalta megillető helyét.

A magyar nyelv hivatalos nyelv lett.

Komjáthy: A király szentesítette.

Andrássy: Igen, a király szentesítette. A hadügy a kormányzat egy ága. A 47-iki törvény a magyar nyelvet kötelezővé tette a kormányzat legtöbb ágazatára, de a hadsereg nem, csak a levelezésekre mondta ki ezt. A 67-iki kiegyezés a közös ügyekben való érintkezést precizizozta. A 68-iki törvény a magyar ügyekre vonatkozólag rendelkezik.

Rátkay László: Boldog országgyűlés, hol egy Andrássy tiporja le a magyar nyelvet. (Helyeslés a szélsőbalon, nagy zaj a jobboldalon.)

Andrássy: Aki az ő hazafiságában kételkedik, azt megveti. (Zajos eljenzés jobboldalon. Ellentmondások a szélsőbalon. Elnök csenget.)

A „TISZANTUL” TÁRCZÁJA.

Lourdesi emlékek.

Irta és a Kath. Szabad Liceum 1903. február 1-én tartott matinóján felolvasta: Novotny S. Alfonz.

Je suis l'Innammée Conception.

Mélyen tisztelt hallgatóm!

Szívünk vágyai, lelkünk óhajtsái mindig és minden körülmények között a teljesedés, a megvalósítás felé törnek. A mit zsenge ifjúságunkban kívánunk, az sokszor csak évek múltán, hosszú küzdelmek, sok várakozás és aggodalom után, midőn már-már lemondunk kedves óhajtsánk teljesedésének lehetőségéről — következik be. S hányszor történik meg az, hogy a mit óhajtván óhajtunk, a mi után esengtünk, a minnek bírása egész valónkat fogva tartotta, sokszor lelkünk nyugalmát rabolta el, még álminkat is zavarta az, ha végre valahára a megvalósulás stádiumába lép, nem tudja lelkünket kárpótolni azért, a mit birhatásáért, teljesedéseért szenvedtünk; úgy vagyunk vele, mint a gyermek, a midőn egy szép gyümölcsöt lát s azt birni óhajtván, nem törődik sem a tilalommal, sem az elébe tornyosuló nehézségekkel, de kész szembe szállni mindennel és mindenkivel, csakhogy azt kezébe kaphassa, s midőn már birtokában van az

előtte annyira kívánatos és drága kincsnek látszó gyümölcs, akkor veszi észre, hogy az férges, éretlen, undorító. S ha csalatkozott is ez egyszer a gyermek, jöjjön még akárhányszor hasonló körülmények közé, nem okul e csalódásán, de a következő alkalommal megint csak úgy tesz, s ha célját ekkor sem érte el, nem törődik vele, hanem újból kezdi a régi játékot. Mert hisz az emberi természet e vonása mindnyájunkkal közös, óhajtsainkért, vágyainkért küzdünk és újra küzdünk, s e tekintetben nincs nyugalom, nincs megállapodás keblünkben, mindaddig, a míg élünk és mozgunk!

De a vágyak és óhajtsók között mily nagy, mily mérhetetlenül nagy a különbség! Tekintsünk végig a mindennapi élet küzdelmein, vessünk egy pillantást embertársaink ténykedéseire s ha van némi megfigyelő tehetségünk, azonnal tisztában lehetünk azzal, mit óhajtván az egyik, mi képezi szíve vágyát a másiknak, minnek bírása tehetné boldoggá a harmadikat s így tovább, a végtelenségig. E tekintetben a történelem lapjai is az okulás ki-mondhatatlan sok példáját nyújthatják nekünk, a melyekből meggyőződhetünk, hogy nemes szívek, tiszta és önzetlen óhaja és kívánsága sem vált mindig az illető hasznára, ha végre célt ért; a nemtelen indulatok keltette viharos érzelmek pedig, nagyon is gyakran egész családok, nemzetségek, országok romlását vonták magok után!

A hit, a lélek ezen főerőssége és támasza, ez biztosíthat bennünket csak, hogy vágyaink és óhajtsaink oly irányt vegyenek, a mely a mig egyrészt meghozza a teljesedéssel lelkünk nyugalmát, másrészt sohasem sodorhat az indulatok nemtelen árájába, mert hisz ez uton haladva, csak tiszta és nemes örömek után törünk! A nemes örömek közé sorozhatjuk az utazásokat is, A tapasztalás bizonyítja, mily sokat köszönhet az emberiség az utazásoknak. Képzeltető-e az, hogy az oly tájak képe, melyet csak leírásból ösmerünk, oly hű és a valóságnak annyira megfelelő legyen, mint az a kép, mely élénkbe tárul, ha az illető helyet saját szemekkel látjuk, egész valójában, szépségében, minden jellegzetességével — mely azt eredményezi, hogy a világnak aligha van két pontja, melyről elmondhatnók, hogy tökéletesen hasonlítanak egymáshoz, s hogy elég ha az egyiket láttuk, mert hisz a másik minden tekintetben tökéletes hasonmása az elsőnek. Az utazásokat, azon szándékok szerint, melyek az embereket ezek megtételére ösztönzik, sokféleképpen osztályozhatjuk.

Vannak emberek, kik lelkök nemtelenebb érzelmektől késztetve kelnek utra, ily érzelmek lehetnek a hűség, mert az ilyen utjával csak kérkedni akar, másokban nem elégtelenséget óhajtván ébreszteni, de irigységet, féltékenységet, vagy más hibázató érzelmeket. Vannak utasok, kiket a kapzsiság, a meggazdagodás vágya késztet az utra, vannak, a kik kényszerűségből

A hadseregben a német nyelv használata nem törvénytelen. (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Mezőssy: Az édesapja nem így beszélt!

(A vihar teljesen kitör az ellenzéken. A szónok kénytelen megszakítani beszédét. Elnök folyton csenget. Folytonos kiáltások a balon és szélsőbalon: Menjen Bécsbe! Itt nem lehet így beszélni! Ellentmondások a jobboldalon.)

Andrássy: Visszautasítja a vádakat, mintha ő a legtovábbról is hazafiatlanságot követett volna el valaha. Aki azt állítaná róla, nem mond igazat. O mindenkor a haza érdekét szolgálta. (Zajos helyeslés és éljenzés a jobboldalon. Zaj a szélsőbalon.) Egy olyan intézménynek, mely ellensége lenne érdekeiben és gondolkodásában a magyarságnak, ő sem pénzt, sem erőt soha meg nem szavaz. A kérdés az, kívánja-e az ország a magyar hadsereget és lehetséges-e annak felállítását. (Zajos felkiáltások a szélsőbalon: Persze hogy akarja.)

Fejérváry: Nem akarja! (Zaj. Elnök csenget.)

Andrássy: A király, mint a hadsereg legfelsőbb hadura, szereti a nemzetet. (Ellentmondások a szélsőbalon. Zaj a jobboldalon. Elnök hosszasan csenget.)

De a király szeretetét a hazaszeretettől elválasztani nem lehet. (Ugy van! a jobboldalon, zajos ellentmondás a szélsőbalon.) A hadsereget nem lehet érzelmekkel kormányozni. A hadsereg egységével az érzelmek egysége nem jár. Oszintén kijelenti, hogy távol áll tőle, hogy a hadsereg szellemével meg lenne elégedve. De arra még nem volt idő, hogy a hadsereg szelleme gyökeresen megváltozzék. Bizik abban a józan észben, amely e tekintetben is gyökeres változást fog előidézni. Kevesli a magyar tisztet. Szeretné, ha a magyar hadsereget csakis magyar tisztiek vezényelnék. Nem elég a szolgálati közbőség, a vér közössege kell. A seregtől csak úgy lehet győzelmet várni, ha érzi, hogy az a dicsőség, melyet kivív, nemcsak egyéni, de a hazáé. Kéri az ellenzékét, mérsékelten küzdjön a javaslat ellen. Ne éljen vissza a házszabályokkal.

(Nagy zaj a szélsőbalon. Közbekiáltások: Nekünk nem kell tanács! Nem kell a maga tanácsa! Elnök csenget.)

Erre a szót két ellenzéki politikus bírta, az egyik **Rakovszky**.

A házszabályokkal való visszaélés az ilyen kormányokkal szemben, amely, mint ellenfelei is elismerik, nem él vissza hatalmával, az olyan javaslatokkal szemben, amelyben alkotmányosság nincs, erőszak és veszélyeztetési parlamentarizmus. (Helyeslés a jobboldalon. Zajos ellentmondások a szélsőbalon.) A maga részéről a javaslatot elfogadja.

(Hosszantartó zajos éljenzés a jobboldalon. A szónokot az egész jobboldal üdvözi, élükön az összes miniszterekkel. A bal és szélsőbal zajosan Hoch-ol. Felkiáltások: Elmehet Bécsbe! Ilyen a jövőd miniszterelnök!)
Elnök: 10 perc szünetet rendel.

Szünet.

Szünet után

Rakovszky István: Személyes kérdésben szólal fel. **Andrássy** azt mondotta, hogy két ellenzéki vezér **Beöthy** és ő felhívást intéztek volna az ellenzékhez, hogy a házszabályt illetőleg visszaélést kövessenek el. E vádat visszautasítja. Azt azonban most is fenntarthatja, hogy az ellenzék felhívta a legszélsőbb ellentállásra a javaslatok ellen. (Helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Okolicsányi László: Amióta tagja a Háznak, olyan szomorú beszédet még nem hallott, mint ma gróf **Andrássy** Gyulától. A hadseregben a magyar nyelvnek használata ellen beszélt gróf **Andrássy**. — (Mozgás a szélsőbalon.)

Tiltakozik **Andrássy** törvénytárgyazata ellen, mely a magyar hadsereget egészen beolvasztja a közös hadseregbe. (Helyeslés a szélsőbalon.) A javaslatot nem fogadja el.

Városi közügyek.

Közigazgatási ülés.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta rendes havi ülését.

A rendes folyó ügyeket tárgyalták le, minden nagyobb vita nélkül.

Rimler Károly polgármester elnökölt.

Jelenvoltak: **Sipos** Orbán kir. tanfelügyelő, **Papp** Miklós kir. pénzügyigazgató, **Varró** Domokos kir. főmérnök, dr. **Nagy Géza** kir. ügyész, **Bordé** Ferencz v. főjegyző, **Dús** László v. főügyész, dr. **Baróthy** Akos v. főorvos, dr. **Grám** Károly h. árvászeki elnök, **Miskolczy** Barna, **Rádl** Ödön, **Mihelyi** Adolf, dr. **Berkovits** Ferencz, **Sulyok** István, **Szokolay** Tamás biz. tagok és **Altnöder** Béla aljegyző.

Az ülés megnyitása után **Bordé** Ferencz főjegyző felolvasta a polgármester havi jelentését, a melyből közöljük a következő adatokat:

A közegészségügyi állapot január hónapban rosszabbodott, mert nemcsak a népmozgalmi adatok kedvezőtlenek, amennyiben a halálozások tizszel felülmúlták a születéseket, hanem egyzersmind a hevenyfertőző betegségek is tetemesen szaporodtak. A fertőző betegségek közül

a vörheny 37 esetben 3 halálozással; a ronszoló toroklob 19 esetben, 7 halálozással; a kanyaró 24 esetben, halálozás nélkül és a basihagymáz 2 esetben, 1 halálozással fordult elő.

Minthogy a kanyaró betegülési eseteinek legnagyobb része, számszerint 13, az olasz elemi leányiskola I. és II. osztályaiba járó növendékek között mutatkozott, a ragály továbbterjedésének meggátlása végett, a tisztifőorvos véleménye alapján a polgármester a nevezett osztályokban a tanítást két hétre megszüntette. Ez idő alatt az inficiált tantermetek fertőtlenítik. A betegek elkülönítését a hatóság elrendelte s egyrészt a járványkórházba vitétt, amiből folyólag január hónapban 36 fertőző beteget gyógykezelték.

A heveny fertőző betegségeken kívül a legtöbb megbetegedést a légzőszervek lobosbántalmái okozták; tüdő- és hörgőlobban január folyamán 21 egyén halt el.

Elve született 68 fiú, 78 leány, összesen 146 gyermek. Elhalt 76 férfi, 80 nő, összesen 156, tehát a népesség fogyása 10. Városrészenként elhalt: Újvárosban 29, Olasziban 45, Váralja-Velenczén 29, a kórházakban 53. Hét éven alóli gyermek 62 halt el. A hatósági orvosok január hónapban 636 szegény beteget gyógykezelték.

A közbiztonsági állapot jó volt az elmúlt január hónapban, mivel nagyobb bűnesetek nem fordultak elő, hanem a közeli környéken történt rablások és egy rablógyilkosság tetteseit is a mi rendőrségünk tette ártalmatlanná s január 1-én egy öttagú betűd bandát, január 10-én pedig a margitai rablógyilkosság tetteseit kerítette kézre.

Lopás 32, súlyos testisértés 3, sikkasztás 6, hamispénz forgalomba hozása 3, jogtalan elsajátítás 3 és csalás 2 esetben volt bejelentve. A nyomozás eredményre vezetett 40, eredménytelen volt 9 esetben. Ezenkívül nyomozás teljesített még: a kir. ügyészség elrendelésére 39, hivatalból 59, más hatóságok megkeresésére 116 esetben. Letartóztatva volt 111 egyén; ezek közül a kir. ügyészséghez átkísértetett 9, eltolonczoltatott 92. Kihágási feljelentés 154 esetben történt. 1 öngyilkosság, 1 véletlen szerencsétlenség és 3 tüzeset történt.

A közadók január havi bevételi eredménye jónak mondható, amennyiben 3312 kor. 60 fillérrel több kincstári adó folyt be, mint a múlt év megfelelő időszakában. Befolyt pedig:

kincstári adóban — —	20043 kor. —	fill.
» kamatban —	433 »	47 »
betegpótlási pótdobban	51 »	58 »
» kamatban	11 »	21 »
hadmentességi díjban	367 »	67 »
» kamatban	5 »	30 »
házas adóban — —	58 »	— »

nyulnak a vándorbot után, mert hazájukban nem maradhatnak, a hol a megélhetés majdnem lehetetlenné lett reájuk nézve. S ez így megy tovább, mélyen tisztelt hallgatóm, mert hisz az élet oly találékony mindenféle helyzetek teremtésében, hogy ezek mindegyikéről még csak sejtelmünk sem lehet. Szóljak-e azon utakról, melyek indító okát a tudományszomj, a felfedezés vágya, a műveltség terjesztése képezte és képezi most is? Fejtegetéseim nagyon hosszúra terjednének, ha csak azon utazásokat sorolnám fel egészen röviden, a melyek korszakot alkottak, a melyek az emberiségre nézve a legfontosabbak voltak. Mit mondjunk egy olyan utazásról, mely a közlekedési eszközök legrövidebb korában, amidőn életét és mindenét kockára tette az utas, a midőn az ismeretlen veszélyek ezreinek tette ki magát, csak azért, hogy egyes vidékeket bejárjon, a melyekről az azon korbéli embereknek csak sejtelmek voltak, a melyek a valósággal homlokegyenest ellenkeztek. Az ókorban egy **Strabo**, egy **Herodotus** oly tiszteletreméltó alakok, a kik a tudományért, a műveltségért nagyon sokat tettek, s kiknek érdemeit az utókor soha sem felejtheti. Amerika felfedezése, egy új kornak lón megteremtőjévé, s elképzelhetjük-e azt, hogy lesz idő, a midőn **Columbus** **Kristóf** nevét a feledés homálya fogja borítani? Említem-e **Vasco de Gámát**, a portugál nép ez örök büszkeségét? Szóljak-e a többi kultur népek nagy érdemeiről, a melyek

ket azzal szereztek, hogy voltak dicső szülötteik, a kik utazásaikkal a tudományra oly fényt derítettek, melynek hatása kiszámíthatatlan eredményekkel járt az emberiségre nézve! Nagyon is eltávolodnám felvett tárgyamtól m. t. hallgatóm, ha mind e korszakot alkotó utakról csak egész szűkszavuan emlékezném meg. Az emberiség művelődéstörténetének legszebb lapjai közé tartoznak azok, a melyekre egy **Cooknak**, **Magelhaensnak**, egy **Pajernak**, egy **kőrösi Csoma Sándornak**, egy **Birónak**, **Stanleynek**, **Livingstonnak**, egy **Nordenskjöldnek**, **Nansennak**, **Hedinnek**, s az emberi lángelme számtalan sok képviselőjének nevei vannak felvével

S mit mondjak azon utakról, a melyeket szent hitünk hirdetői tettek, hogy **Krisztus** urunk tanát, a kereszténységet, a világ legtovábbi vidékeire is elvigyék, terjesszék, a vad fanatismusban, a pogányságban, a durva és féltelen erkölcsökben tévelygőket, az igaz utra tereljék? Van-e a világnak oly pontja, a hová a hithirdető, ha oda emberileg egyáltalán lehetséges az eljutás, ne irányította volna lépéseit? Az örök hó honától kezdve, a hol az emberi élet már csak a legnagyobb nélkülözések közt tengődhetik, le egészen a forró éghajlat ugyszólván örök szépségben pompázó részéig, mindenütt és mindenhol találkoznunk a hithirdetőkkel, az emberi művelődés e legkiválóbb terjesztőivel, apostolaival. S legendó volna-e az én gyenge szavam, hogy ezeknek

érdemeit csak a legkisebb mértékben is méltathatnám? Nem, és ezerszer nem! Érdemeik az élet könyvében foglaltatnak, s mindazokért, a miket embertársaik üdvéért tettek, szenvédtek, az Ur, az örök **Biró** jutalmára bizton számíthatnak!

Azon helyek is, a melyeknek csak említésére is hívó keblünk nagyot dobban, már ugyszólván ezer év óta varázserővel vonták magukhoz az utasok, a jámbor zárandokok százazereit. A szent föld, **Üdvözítőnk** élete és halálával megdicsőítve, az Ő keresztthalála óta mindjárt az első századokban, hány ezer és ezen ember keblében költé fel a vágyat, a kívánságot, hogy ezen, az ő szent jelenlétével örökké megszentelt helyeket lássa, ott élhessen, s ha kell ott meghalasson! A világtörténelemnek egyik legerdekesebb, ugy szólván páratlan részét képezik a keresztények indított hitetlenek ellen, hogy a Szentföldet, mely kezeikbe került, felszabadítsa, függetlenné tegye! Mily kimondhatatlan nagy áldozatokba, pénzbe és vérbe kerültek e háborúk, s az eszme évszázadokon át azon gondolatba beletörődni, hogy szent hitünk legnagyobb titkainak e helyei a hitetlenek hatalmában maradjanak!

A szent kegyelet azon helyeket is mindig a legnagyobb örömmel, lelkesedéssel kereste fel, a melyek a Boldogságos szent **Szűz**, avagy hitéletünk valamely nagy alakjának megjelené-

mely összegek a kir. adóhivatalba szállítottak át.

Törvényhatósági utadóban 2430 kor. 30 fillér, kamatokban 77 kor. 55 fillér folyt be. A behajtás folyamatban van.

Januárban kiadott 26 iparigazolvány, megszűnt 5 iparüzlet.

A polgármester jelentését tudomásul vették.

A miniszteri leiratok között legérdekesebb az, hogy a miniszter feloldotta a közigazgatási bizottság azon határozatát, hogy Réz Mihály községi iskola felügyelő-igazgató részesedést kapjon a közs. polgári iskolai magánvizsgálatok díjaiból.

A II. fokú iparhatóság mellett működő ipartanácsba a közigazgatási bizottság a maga részéről *Sztarill* Ferenczet és *Laszky* Ármint rendes, — *Máthé* Lajost és *Andriska* Károlyt póttagokul választotta be.

Néhány apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Nem lehetne ezen segíteni?

— Interpelláció a főkapitányhoz —

Most keltem fel egy erős influenzából, melynek kedves emlékeiként még mindig olyan rekedt vagyok, hogy nem tudnám elmondani amit akarok, kérem tehát Gerő főkapitány urat, hogy sétáljon egyet velem s nézze meg jól, amire rámutatok.

Körös-utcán van a katolikus és evangélikus elemi iskola és egy kisdudóvó. N. Teleky-utcán járnak a koncentrált órsikatori elemi iskolába, zárdába, eltekintve két nagy plebánia-templomtól. E két utca forgalma nagy bármikor, óriási vásárkor. Járókelői gyermek-k, vasárnap ünnepi ruhás emberek, kik templomaikba mennek.

A két utcában épül a városháza, mely javarészt már kész is van. Az egyik maradvány épület, mely senki útjában nem állott, már eldobták, a másik, körös-utcai sarok áll mint a Sion orma, beléféküdve az uttestbe s életveszélyessé téve hétfőn az iskolás gyermekek útját az utcatorkolatnál.

Nem volna szíves megkérni az építész urat, hogy a készen levő szobákba lenne szíves áthurcolkodni s ezt a sarkot lerombolni? Másutt ugyanis ezzel kezdtek volna.

Ez a körös-utcai érthetetlen taktika az építkezésnél.

A Teleky-utcán more pátró elfoglalták a járdát s bár télen át nem építettek, el van foglalva most is. Tűrhető ez?

sével, életével vagy halálával különösen megszenteltettek. Az isteni Gondviselés szent kegyelme, hogy alig van ország a földkerekségén, a hol nem volnának ily kegyeletes helyek, a melyek a hívők részéről mindig a legnagyobb és legigazabb kegyeletnek örvendtek. E kegyhelyek valóságos búcsujáró helyekké lettek, a hová a hívőkebel elzarándokol, hogy ezzel is bebizonyítsa szent hitünk, annak örök igazságai iránt érzett törhetetlen hűségét, ragaszkodását. Lapokra terjedne ezen kegyhelyek felsorolása, m. t. hallgatóim, s azok leírása, az ott történt csodás dolgok felemlítése, az ily kiváló helyek történetének elmondása, köteteket töltene meg. S én, bár az alkalom felette csábító, hogy e szent helyekről, hacsak a legfőbb vonásokban is, megemlékezzem, ezt még sem teszem, ellenállok a vágnak, hanem becses engedelmmükkel, áttérek tulajdonképeni tárgyamra, lourdesi emlékeim rövid vázolására.

Az Isten anyja, a Boldogságos szent Szűz, a mi Nagyasszonyunk, a keresztény világban mindenkor a legmélyebb tiszteletnek, hódolatnak képezte legméltóbb tárgyát. A Mária-cultus oly régi, mint maga a kereszténység, mert hisz már a legrégebb keresztények, a legelső keresztény közösségek tudták, érezték, hogy mivel tartoznak a szent Szűznek. Tisztelete mind általánosabbá lett, míg arra a magaslatra jutott, melyen ma is bámulva csodáljuk! Képzeltető-e egy keresztény kunyhó, avagy egy a gazdagság

Itt a színház háta mögött épül dr. Adorján háza. Nem forgalmi hely, de a járdán azért mindig lehetett s lehet most is közlekedni, úgy vannak építve az állások. Meg van a járdamizéria a Fűzl háznál is, hol, mint magam is láttam, vagy 50 kocsi torlódott meg az utcának építési célra való felhasználása miatt. Tűrhető ez?

Nem ütötték meg meg vasruddal a Kosuth-utcán kapitány urat, vagy hordócsuszató korcsolyán nem ugrált még át? Én egyszer se tudok ez utcán — egyik legnagyobb forgalmu utcánkon — végigmenni anélkül, hogy vagy a sárba ne kellese kitérnem, vagy várni jó ideig, a járdán át való pakkolás miatt.

Kedélyes állapot ez, igaz, de nem lehetne elrontani szabályrendelettel, mely bizonyos órára korlátozó a pakkolást? Hisz a járdán még jár s nem egészen pakkoló hely!

Volt nyugodt éjszakája kapitány urnak!

En munkaköröm miatt későn fekszem és igen korán kelek. Igyekeznek hát gyorsan aludni, hogy kialhassam magam, de nem lehet. Hervadásnak indult polgár társaim egész éjszaka, színház után is később is csapatokban járnak teli torokkal énekelve s az ablakot kaput döngöztetve. Nem lehetne ezt talán csendtáborításnak minősíteni és tenni róla? Igaz, hogy a jó kedély nagy Isten áldás, de nem éjszaka, s az ilyen nyilvánulást vigyék az illetők Mucára, de itt ne gyakorolják.

Ugy-e főkapitány ur, megvannak ezek a bajok? Lehet segíteni rajta, bizonyára fog is?

UJDONSAGOK.

Terjed a járvány.

— A Szent László-kórház telve. —

A kedvezőtlen időjárás miatt erősen feléptek Nagyváradon a fertőző betegségek s különösen az ártatlan gyermekek között terjednek.

Csak a napokban említettük, hogy a kanyaró megbetegülések miatt be kellett zárni az olasz-i községi leányiskola I. és II. osztályát.

Tegnap pedig megütközéssel hallottuk a polgármester havi jelentésében, hogy az elmúlt január hónapban a hat éven aluli gyermekek közül 60-nál több halt el.

Különösen a kanyaró terjed az apró gyermekek között s a Szent László járványkórház telve van fertőző betegekkel. A betegek orvosi ellátását dr. Nemes Aron kertületi orvos már nem képes egymagában teljesíteni, miért is dr.

fényében ragyogó palota, a melyben hitéletünk nem üres szó, hogy abban a Boldogasszonyunk szerény, primitív, vagy legpompásabb képére, szobrára ne akadjunk? S van-e a világon keresztény ház, amely tart valamit keresztény voltára, a melyben Mária-hoz ne fohászknának mindennap áhitattal? M. t. hallgatóim, nem fosztjuk-e meg magunkat a legtisztább égi élvezettől, ha a Boldogságos Szűz segélyét nem kérjük ki mindennap? Lehet-e Isten örök trónja előtt fenségebb és hathatósabb pártfogónk, mintha mindennap, a mikor csak tehetjük, minél gyakrabban fordulunk Ő hozzájá, a testté lett Ige anyjához, legszentebb Pátrónánkhoz! Kinek szemében ne csillogtak volna örömkönyvek, ha a szent olvasó örök titkait imádkozta vagy hallgatta, ki ne érzett volna megindulást, ha az «Emlékezzél meg,» stb. kezdetű fenséges imát rebegték ajkai. S mily hálával kell, hogy eltelve legyünk mi magyarok, a kik a Boldogságos Szűzet legfőbb égi Pátrónánk gyanánt tisztelhetjük, a kinek édes hazánkat, mintegy örök időkre felajánlotta első szent királyunk! Mit kellene érezni mindannyiunk lelkének, a midőn hazánk ezeréves fennállásának emlék-ünnepén felhangzott az örök szépségű dallam: Boldogasszony Anyánk, régi nagy Patrónánk!

(Vége köv.)

Baróthy Akos t. főorvos előterjesztésére **Rimler** Károly polgármester dr. **Barna** Armin gyakorló orvost a járványkórházhoz kiegészítő orvossá nevezte ki.

Az utóbbi napokban bekövetkezett enyhe időjárás valószínűleg még jobban elősegíti a járvány terjedését s éppen a teendő intézkedések megbeszélése végett ma, csütörtökön, február 6-án délután 5 órakor a városi közegészségügyi bizottság ülést tart.

TAJAKOZTATÓ.

Febr. 6. Nagyvárad városi közegészségügyi bizottságának ülése d. u. 5 órakor.

Febr. 7. Nagyvárad vámfelügyelő bizottságának ülése d. u. 3 órakor.

Febr. 8. A nagyváradai kath. kör közgyűlése: d. e. 11 órakor saját helyiségében.

Febr. 8. Gazdasági és iparbank közgyűlése.

Febr. 8. Biharmegyei Kereskedelmi ipar és terményhitebank közgyűlése.

Febr. 9. A jogügyi és a villamosmű építésére felügyelő bizottság együttes ülése a városházán d. u. 8 órakor.

Febr. 12. Vár si közgyűlés d. u. 8 órakor.

Febr. 15. A nagyváradai tisztviselők fogyasztási szövetkezetének közgyűlése d. e. 11 órakor a vármegyeházán.

Febr. 15. Kath. Szabad Liceum előadása.

Márc. 1. Kath. Szabad Liceum előadás.

Márc. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély.)

Márc. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.

Apr. 18. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától febr. 1-ig és d. u. 8—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 8—5 óráig 20 kr-ért. Más időben 60 kr.

* **Ülések a városházán.** A különféle gyűlések és ülések annyira igénybe veszik a városi tisztviselők idejét, hogy az ügyek feldolgozására alig marad valami idejük. Mindennapra jut legalább egy ülés, de néha három bizottság tartja értekezletét egy időben a városházán. A most következő napokra is kijut szépen. Ma, pénteken délután a közegészségügyi bizottság, holnap, szombaton délután 3 órakor pedig a vármegyei közegészségügyi bizottság tart ülést. Hétfőn, február 9-én délután 3 órakor a jogügyi és a villamos mű építésére felügyelő bizottság együttes ülést tart a villamos vasut részére szükséges villamosáram szolgáltatására vonatkozó szerződés-tervezet tárgyában. Kedden, febr. 10-én allandó választmány a közgyűlés előkészítésére; szerdán rendes tanácsülés és csütörtökön városi közgyűlés. Egyik-másik napra kerül még ezeken kívül is valami bizottsági tanácskozás, amikből nem fogynak ki a városházán.

* **Egyházi kinevezés.** A sz. Ferenczrendiek kapistrán-tartományá főnöke **Derzsi** Adám atyát **Nagy-Szénásra** helyi káplánnak rendelte.

* **A vasárnapi munkaszünet kiterjesztése.** Sok papa-z hangzott el a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó rendelkezés ellen. A tapasztalat által észlelt hiányokon nem segít a miniszter. Most végre talán megembereli magát **Láng** Lajos miniszter és jobban kiterjeszti a munkaszünetet. Az A—ny értesülése szerint **Láng** kereskedelmi miniszternek a hivatalos lap február 19-iki számában rendelete fog megjelenni, mely 1903. febr. 21-től kezdődőleg tíz évre, mint próbaidőre elrendeli a teljes vasárnapi munkaszünetet. Ha a próbaidő alatt az új rend beválik, akkor törvényhozásilag fogják a gyakorlatot szentesíteni.

* **Kinevezések.** A pénzügyminiszter **Csipes** Sándor nagyváradai kir. adóhivatalt a löcsei pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségben pénzügyi fogalmazóvá, **Frankó** István sziráki adóhivatali tisztet a nagyváradai m. kir. adóhivatalhoz adóhivatali segéd tiszté, **Farkas** Tivadar nagyszalontai adóhivatali gyakornokot a sziráki adóhivatalhoz ideiglenes minőségben adóhivatalté nevezte ki.

* **Pályázat a margitai plébániára.** A **Sperk József** halálával megüresedett margitai plébániai javadalomra jövő **február hó 22-ig bezárólag** ezennel pályázatot hirdet **Vinkler József** káptalani helynök. Az erre képesített pályázók, a mőltki szent Benedek-rendi apát-sághoz, mint kegyurasághoz latin nyelven intézendő kérvényeiket a kitzűzött határidőn belül terjesszék be az egyházmegyei hatósághoz. — Itt említjük meg, hogy a margitai plébánia ideiglenes ellátásával **Krajcsirovics Valér** ottani kisegítő lelkész, a margitai kerületi es-peres-taufelügyelői hivatal teendőinek ideiglenes ellátásával pedig **Rözemberszky Gyula**, micskei plébános, kerületi jegyző bizottott meg.

* **Előkészületek a sorozáshoz.** Nagyváradi város, mint sorozójárás részéről közhírré tétetik, miszerint az idei újonczozáshoz az 1882. évi születésű és nagyváradi illetőségű I. k. o. hadkötelesek részéről a sorshuzas f. évi február hó 8-ik napján (vasárnap) reggeli 9 órakor a kisvárosháza sorozó termében (Olasz, Széchenyi szállodával szemben) fog megtartatni, a melyen való megjelenésre az illető hadkötelesek, szüleik vagy gyámjuk felhivatnak Nagyváradon, 1903. évi február hó 3-án. **Darvassy Lajos** tanácsnok, kat. ügyi előadó.

* **Villamos vasut Ossi ig.** A nagyváradi villamos vasut reménybeli építője: a nagyváradi gőzmozdonyu közötti vasut már korábban előmunkálati engedélyt nyert, hogy a kiépítendő városi villamos vasut Teleky-utcza, illetve aradi-uti vonalából az össi-i vasuti állomásig kiépítse a villamos vasutat. A városi villamos vasut huza-vonája miatt természetesen már többször meg kellett újítani. Most ismét értesíti a kereskedelmi miniszter Nagyváradi városát, hogy az össi-ig vezetendő villamosvasuti vonalra az előmunkálati engedélyt egy évre újból meghosszabbította.

* **A kefekötő hálája.** Van Nagyváradon egy (vagy talán több) ügyvéd, a kinek annyi a tudománya, hogy már a hajának sem maradt hely a fején; élő csáfolatú annak az aljas hazugságnak, hogy nincs többé kopasz fej.

Multkor az ügyvéd ur nevenapját ünnepelte, a mikor is sorba felkeresték ajándékaikkal azok, a kik hálára voltak iránta kötelezve. A hamis bukkott, a kit valahová pénztárnokká neveztetett ki; a sikkasztó, a kit a törvényszék előtt fényesen rehabilitált; stb. stb. Megjelent egy hálás kefekötő is, a kit sikerült a feleségétől elválasztatnia.

Nagy csomaggal állított be s mikor az ügyvéd ur kibontotta, kihullott belőle egy csomó szebbnél-szebb — kefe. Subiczkos kefe. Sárkefe. Glanczos kefe. Fogkefe. Bajuszkefe. Szakáll kefe. Ruhakefe. Kalapkefe. czilinderkefe. Szemöldökkefe.

Az ügyvéd ur meghatva köszönte meg a ritka figyelmet. A többi klient ette a méreg: ők nem tudtak ilyen kitzűnő ajándékot kieszelni. Egyszerre megszólal az egyik:

— Ügyvéd ur: miért nincs ott *hajkefe is?*

Az ügyvéd nyakig pirulva kutat a paksamétában: hajkefe nincs. Haraggal fordult a kefekötőhöz:

— Hallja maga! Ha már ennyi kefét hozott, hol maradt a hajkefe?

A kefekötő szerénykedő mosolylyal nézett az ügyvéd ur piruló koponyájára:

— Ugyan kérem ássan...

S a kefekötő repült.

* **A kéményseprők sztrájkja megszűnt.** Lapunk tegnapi számában megirtuk, hogy **Leitner Lajos** kéményseprő mester legényei beszüntették a munkát, mivel keveselték fizetésüket, s lejjebb szállítani óhajtották a munkaidőt. **Gerő Armin** rendőrfőkapitány az ellentétek kiegyenlítése végett tegnapelőtt estére hívta egybe az ipartestület helyiségébe a békéltető bizottságot. A tárgyaláson megjelentek a munkaadó és munkások kiküldöttei. A sztrájkoló kéményseprő legények a következőkben állították össze követeléseiket: 1. 60 korona

havi bér. 2. Fürdő- és hálószoba. 3. A reggeli munkaidő tartama 5—9-ig, a délutáni 1/2—5-ig. 4. A május 1-jének megünneplése. 5. A sztrájkban résztvevők 3 hónapra belül el nem bocsáthatók. A hosszú ideig tartó tárgyalás után sikerült a feleket egymással kibékíteni úgy, hogy **Leitner** a munkásai követeléseit jórészen teljesítette. Így a kéményseprő legények tegnap munkába is állottak. — A **Rimanócey** asztalos munkásainak ismeretes bérharca ügyében ma pénteken délután fog a békéltető bizottság tárgyalni.

* **A segélyakció.** A szegények segélyezését végző bizottság tegnap délután **Gerő Armin** főkapitány elnökelete alatt ülést tartott, melyen rövid jelentésben beszámolt a mult évi december 17-én megindult segélyakció eddigi eredményéről. A jelentés főbb adatai a következők: A tegnapi napig készpénzben befolyt adományokból 9741 korona 15 fillér. Ez összegből eddig felhasználottatott 6374 kor. 60 fillér. Összesen kiosztottak a két levesosztóban 74232 adag levest, 20938 egész kenyert. A melegezőhelyeken 1549 férfi, 649 nő, 2 gyermek halt meg. Vágott tűzifa segélyben részesült összesen 368 szegénysorsu család, kik közt 22 waggonnal osztottak ki. Tekintettel, hogy a folyton apadó készpénzállományt újabb adományokkal nem gyarapítják s hogy az időjárás enyhült, a két ételosztóban a reggeli levesosztást beszüntették. Hasonlóképen bezárattott a Babrik-féle melegezőhely is, főként azért, mert leginkább kóbor gyűléssz cigányok keresték fel. Beszüntetni rendelte a bizottság a tűzifa osztást. Továbbá határozatba ment, hogy a déli levesosztást is be fogják szüntetni február közepén. A gyűlésen résztvett tagok felszólalása után elnökölő főkapitány kimondotta, hogy az ilyenek még rendelkezésre álló 3366 korona összegből megtakarításra álló pénzt gyűlöcsözölög fogják elhelyezni a Biharmegyei Takarékpénztárban, hogy majd a jövő télen esetleg beálló nyomor enyhítésére alapul szolgálhasson. Ezzel a gyűlés véget ért.

* **Képviselők afférje.** **Rátkay László** a tegnapi ülésen történt közbeszólásra, illetve **Andrássy** válasza nyomán **Kubik Béla** és **Tóth János** képviselőkkel provokáltatta gróf **Andrássy Gyulát**. **Andrássy** kijelentette, hogy szavait nem **Rátkayra** értette, mire az ügy békés elintézését nyert.

* **Halálozás.** Egy reményteljes fiatal élet lobbant ki tegnap, egy ifju szállott sirba élete tavaszán, mielőtt küzdelmének gyümölcsét élvezhette volna. **Nyilas Lajos** segédjegyző, szorgalmas szegénysorsu fiatal ember, kinek életét már régebben megtámadta a kór, bár mind ez ideig kitolva sorvasztó betegségét teljesítette kötelességét. Pár nap óta betegsége súlyosabbra fordult s tegnap reggel befejezte rövid életét. Temetése f. hó 7-én d. u. 2 órakor lesz a Magyar-utca 16. sz. a. lakásról.

* **Eljegyzés.** A következő eljegyzési értesítést vettük: Er-endrédi és csokalyi **Fényes Lóránd** örömmel tudatja, hogy eljegyezte lovag **Oelberg Jolánkát**, Lovassy Szakáll Károly Debreczen szab. kir. város tanácsnoka és neje **Zserénszky Jolánnak** leányát.

* **Milán király hamvai — Belgrádban.** **Belgrádból** táviratozzák: Szerb körökben az a hír terjedt el, hogy a horvát bán azért volt kihallgatáson **Ferencz József** királynál, hogy beleegyezést kérje ahhoz, hogy **Milán király** hamvait Krusodolból Belgrádba szállíthassák. A király **megtagadta** beleegyezését és **Milán király** utolsó kívánságára hivatkozott, amely szerint Krusodolban akart eltemettetni.

A királyi pár **Karlóczára** 11-én délelőtt érkezik és a helyi hatóság és intézetek elöljárói, valamint a pétervárad dandárparancsnok fogadják. Zimonyban hivatalos tisztelgés lesz. Krusodolban a patriárka nagy segédlettel rekviemmet tart, mely után ebéd következik. Délután a királyi pár visszatér és a bán a magyar kísérettel **Karlóczán** búcsuzik el a magas vendégektől.

* **Kitüntetéses szigorlat.** **Pataky Arnold**, a nagyváradi l. sz. egyházmegye növendéke a budapesti központi papnöveldeben, mint örömmel értesülünk, tegnap kitüntetéssel tette le az első szigorlatot a budapesti egyetemen a bibliai tudományokból és a keleti nyelvekből. E tudomány-szakkból kitüntetéses szigorlat a ritkaságok közé tartozik a budapesti egyetemen, annál inkább örülünk, hogy e ritka szép sikert a váradi egyházmegyének e kiváló növendéke érte el. Öszintén gratulálunk hozzá s kívánunk hasonló sikert a többi szigorlatokhoz!

* **A békák nyelve.** **Halász Gábor** makói tanár a minap felolvasást tartott azokról az állatokról, a melyek a gazdaságban hasznos, vagy kárt tesznek. Így megemlékezett a békákról is, melyek között azt az érdekes fölfedezést tette, hogy nemzetiségekre oszlanak és a magyar béka örökké csak káromkodik. Az esteli koncert megkezdője rendesen a váltalkozó szellemű német béka, az a nagytokájú, vöröshasu állat. Ő hívja elő a műkedvelőket. Ezeket kezdi:

— Kumm! Kumm!

Néhány társa, nincs még rendben a toalettjével, visszafeleli:

— Wart'n! Wart'n!

A levelibéka, az a zöld tótocka, érdeklődik.

Meg is kérdi:

— Cso-cso-je to-tó? Cso-cso-je to-tó?

A magyar békát kihozza ez a türelemből, el-káromkodja magát:

— Adta teremtette! Adta teremtette!

Csönd lesz egyszerre. Elhallgatnak a nemzetiségek, csak a magyar békák káromkodnak kedvükre.

* **Betörések.** Elmult éjjel ismét két betörés történt. **Mayr Sándor**, a Gazdasági és Iparbank pénztárosának tulajdonát képező s a száldobágyi uton lévő szőlőjébe elmult éjjel ismeretlen tettesek betörték és három kiszivott régi tajték pipát loptak el. Az egyik pipán **Lipovniczky** czimer volt. — A tenkei rendőrségtől nyert távirati értesítés szerint **Mura Antalné** bélfenyéri lakos házában tegnap éjjel betörők jártak és onnan az összes ágybelieket, valamint ruhaneműeket elvitték. Mindkét betörés tettesei kézrekerítése iránt a rendőrség nagy buzgalmat fejt ki.

* **Névváltoztatás.** **Laszter Ernő** és **Lóránd** nagyváradi lakosok vezetéknevüket **Lóránd**-ra változtatták.

* **Tűz.** A késő esti órákban tűz ütött ki a Hármas-utcán. A **Bauer Viktor** kefekötő házában udvarán a fásszin gyuladt ki, s a lángok oly gyorsan harapóztak, hogy csakhamar az egész porig égett s komoly veszély fenyegette a lakóházat is és a kivonult tűzoltóság-nak erős munkát adott a tűz lokalizálása. A helyszínen megjelent **Réz** rendőrbiztos meg-ejtette a vizsgálatot s a tűz okának valószínűen a kidobott tüzes hamu tekintendő.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: Monna Vanna (új szereposztással.)
Szombat Svihákok.

Monna Vanna új szereposztásban. A **Monna Vanna** második szereposztása szerint **Giovanna** szerepét **László Irén**, **Marcó Colonnát** **Bognár János**, **Guidót** **Kovács Lajos** s **Prinzivallét** **Dési Alfréd** játssza. Ma, pénteken ez új, második szereposztásban kerül színre **Maeterlinck** darabja.

Svihákok. Szombaton **Zieher** kedves muzsikája operettjét, a **Svihákok**-at frissítik

föl a színházban. A főszerepet Ámon Margit és Heltai Jenő játsszák. A többi szereplők az ismertek.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 140.

Bérlet 123. sz.

Ma pénteken, 1903. február 6-án:

Monna Vanna.

Dráma.

S Z E M É L Y E K:

Guido Colonna, a pizai helyőrség parancsnoka	— — — — —	Kovács Lajos
Marco Colonna, az atyja	— — — — —	Bognár J.
Giovanna (Monna Vanna) a felesége	— — — — —	László Irén
Prinzivalle, zsoldos kapitány	— — — — —	Deésy Alfréd
Florenz szolgálatában	— — — — —	Heltai Jenő
Trivulzio, a florenzi köztársaság biztosa	— — — — —	

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zselye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Tánclászkák, 1 frt. Erkölyülés 1-6 sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap szombaton, február 7-én:

A svihákok.

Vig operette.

EGYESÜLETEK.

Magyar Országos Pinczér Egyesület van most alakulófélben Nagyváradon. Az alakuló gyűlést az egybshivók legközelebb fogják a „Nemzeti szálloda” helyiségében (Kert-utca) megtartani. Mindjárt az első gyűlésen több fontos, a pinczerek sorsát erősen érdeklő kérdést fognak tárgyalni, nevezetesen az ingyenes elhelyező iroda felállítását stb., továbbá megejtik a jelölést az ügyvezető személyére vonatkozólag. A mozgalom vezetői ez uton is felhívják előre kartársaik az alakítandó egyesület támogatására.

MULATSÁG.

FARSANGI NAPPAR.

Febr. 7. Postások bálja a Zöldfában.
Febr. 7. Tiszti-bál.
Febr. 14. Altiszti bál, a Kereskedelmi Csarnokban.
Febr. 15. Az izr. öngyűlés hangversenye és táncestélye
Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.
Február 22. Tűzoltó bál a Zöldfában.

Igazságszolgáltatás.

Tolvaj típus.

Az eszes, furfangos tolvaj típusa tilt tegnap a vádlottak padján.

Gombor Sándor ez az értelmes arcú, intelligens fiatal ember, aki a múlt év őszén tolvaj műveleteivel félelmesen közismert nevű alakja lett Nagyváradnak.

Egy sokkal ügyetlenebb és naivabb suhanozót vett maga mellé büntársul, akivel vagy előkészítette, vagy végre hajította a legkülönbözőbb büntetéseket.

A vallatás során Gombor és társa az elkövetett lopások egész halmazát vallották be. Nevezetesen Sonnenfeld ügyvéd lakásáról nadrágot és kabátot, az ipartestület helyiségéből két télikabátot; a katolikus legényegyletből két felöltőt, a vasuti állomástól egykosár fehérneműt, a Deutsch féle házból egy kabátot és egy öt koronát tartalmazó bőr erszényt, Kárpáti zöldfa-utczai boltja elől 12 drb. trikót, az Uri-utczáról egy bőröndöt könyvekkel, az Or-utczáról 1 libát, 2 ruczát, a huszár-utczai Bereczky-féle házból 2 libát, Sztaroveczky-utczán egy párnát, a zöldfa-utcza Zsiga házból egy női ruhát, az Ullmann féle házból egy nagy és egy gyermek kabátot, a kereskedelmi csarnok udvaráról 5 csirkét, a Kapuczinus-utczáról két katonaládát, s végül a Pável-utczáról egy kosár körtét loptak el.

Közben annyira tanulmányozta egyes előkelő emberek irását és viszonyait, hogy kölcsönt kérő levelekkel, melyeket ezek legjobb ismerősei és barátai nevében írt, nagyobb pénzüsszegeket csalt ki.

Igy Ámon Margittól, a Szigligeti-Színház primadonnájától 10 forintot Pintér Imre levelével.

Eppen egy ilyen kísérletével vallott kudarcot, s ez a baklövése juttatta az igazság szolgálatába. Vinkler Lajosától Réz Mihályné levelével próbált 10 forintot kicsalni, de itt rajta vesztett, mert nem elég óvatosan szimatolta ki a családi viszonyokat.

Igy került tegnap a törvényszék büntető tanácsa elé, a mely Fassie bíró elnöklésével 5 évi *jegyházzal* büntette az elvetemült hivatásos tolvajt.

A Tribuna sajtópöre.

Tegnap kezdődött meg a Tribuna sajtópörének tárgyalása. A Tribuna nyolcz cikkért van vádolva izgatás miatt. A nyolcz cikk tárgyalását a kolozsvári törvényszék három napra osztotta be.

A tegnapi tárgyalás alá került cikk Wlasics miniszter ismeretes nyelvtanítási rendeletét támadja. A vádlott Mohán György, a Tribuna felelős szerkesztője. A tárgyalást Szentkereszt Zsigmond elnök vezeti. Közvádoló dr. Csipkés. A tárgyalás folyamán Mohán előadja, hogy ő betűszedő. Vádlott szánalomraméltó benyomást tesz. Elmondja, hogy egy gymnáziumi osztályt akart végezni, de ez nem sikerült. Azt a benyomást teszi, hogy az intelligencia legalacsonyabb fokán áll. Kijelenti, hogy nem vállalja el a felelősséget. Igaz ugyan, hogy a vizsgálat folyamán a felelősséget a cikkért elvállalta, de fogalma nem volt róla, hogy az ily következményekkel járhat.

Az egyik esküdőt arra kéri az elnököt, hogy mivel a vádlott azt a benyomást teszi, hogy olvasni sem tud, olvastasson vele. Az elnök ezt a kérést teljesíti. A vádlott meglehetősen folyékonyan olvas, de bevallja, hogy az olvasottakat nem érti teljesen. A cikkek felolvasása hosszú időt vesz igénybe.

A tárgyalás folyik.

MŰVESZET.

Székely Irén, B. Kertész Ella és Beck Vilmos.

Ez a három kiváló művészi egyéniség fogja az izr. öngyűlés f. hó 15-én a Fekete Sasban rendezendő koncert számait betölteni. Székely Irén programszámait még ismeretlenek. Kertész Ella és Beck Vilmos számait adjuk a következőkben:

I. a) Cavatina „Faustból”, Gounod. b) Tóreador dala „Carmenből”. Bizet. Énekli Beck Vilmos.

II. a) A rabasszony, Kiss József. b) Nóta. Pásztor Árpád. Szavalja Beckné Kertész Ella.

III. a) Berceuce „Jocelyuból”, Godard. b) Icht Grölle nicht. Schumann. c) Die Ceiden Grenadiere. Schumann. Énekli Beck Vilmos.

IV. Vig monológ utánzatokkal. Irta és előadja B. Kertész Ella.

NYILTTER.

Szabott árak!

China-ezüstgyári raktár

néven új, fényes, régi szükségét pótló üzlet nyílt meg Nagyváradon, a

BÉMER-TÉREN,

(Lukács aranyműves eddigi helyiségében).

A »CHINA-EZÜST GYARI RAKTÁR«-ban

művészi kivitelben és meglepően jutányos áron kaphatók a legmodernebb china-ezüst cikkek, leg-
hirnevesebb elsőrangú gyárakból. Ezek a cikkek ma már alig nélkülözhetők az uri házakban s jutányos áruknál fogva a legalkalmasabbaknak bizonyultak a háztartásban. A legelőkelőbb ilyenmű gyárak remekei vannak felhalmozva a Nagyváradon most létesült china-ezüst raktárban, melynek megtekintésére felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét. 70.

TAVIRATOK.

Szél a királynál.

Budapest, február 5. (Saj. tud. táv.) Széll Kálmán miniszterelnök ma déli 1 órakor hosszas kihallgatáson volt a királynál.

A jogászok sorsjátéka.

Budapest, febr. 5. (Saját tud. táv.) Az ügyvédjelöltek és jogászok egyesületének küldöttsége Szivák orsz. képviselő vezetésével ma Lukács László pénzügyminiszternél járt, hogy engedélyt kérjen az egyesületük javára tartandó sorsjátékra. A pénzügyminiszter megígérte támogatását.

A francia kongregációk ügye.

Páris, február 5. Parlamenti körökben azt hiszik, hogy az Union Democratique és a többi radikális többségi párt között megegyezés jött létre a kongregációk kérdésében. Az Union Democratique tegnapi gyűlésén azt ajánlotta a baloldalnak, hogy a benyújtott kérvények fölött kategóriák szerint szavazzanak és pedig először a prédikáló szervezetek kérvényei fölött, azután az iskola-szervezetek és végül az iparral foglalkozó szervezetek kérvényei fölött. Ez utóbbi csoportban csak a karthauziakról lehet szó. Elhatározták, hogy küldöttséget küldenek a miniszterelnökhöz, hogy megtudják, hogyan vélekedik erről a dologról.

A hadügyminiszter Budapesten.

Budapest, febr. 5. (Saj. tud. táv.) *Pitreich*, a közös hadügyminiszter szárnysegédével tegnap Budapestre érkezett, hír szerint ő felsége elnökletével nagy haditanács lesz a budai várban.

A szász trónörökösné regénye.

Mentone, jan. 5. (Saj. tud. távir.) *Lujza* főhercegnő értesülve fia betegségéről oly heves ideggörcsöket kapott, hogy komolyabb következményektől tartottak, de semmisen következett be, noha módfelett vágyakozik gyermekei körébe, s állítólag *Giron* iránti érzelmei teljesen megváltoztak.

Drezda, jan. 5. (Saját tud. távir.) Allítólag a pápa egyik kamarása *Mentone*-ba utazik, hogy rábírtja *Lujza* hercegasszonyt, hogy vonuljon vissza valamely kolostorba.

Mentone, jan. 5. (Saját tud. távir.) A hercegasszony új lakást bérelt egy másodrangu fogadóban, a miből arra következtetnek, hogy már csak rövid ideig fognak *Mentone*-ban tartózkodni.

Lachenal ügyvéd folyton tárgyalásokat folytat *Giron*-nal, de mindez ideig nem sikerült megállapodásra jutniok, s a tárgyalások redményéről semmi bizonyosat sem tudhatni.

Drezda, febr. 5. (Saj. tud. távir.) Hír szerint megengedi a szász udvar, hogy *Lujza* hercegasszony visszatérjen hazájába, de a fővárosban nem szabad laknia. Megállapodás szerint a trónörökösné vissza is vonul a Péter Ferdinánd aigeni kastélyába.

Fejérváry miniszter a Fehérkereszt egyesületért.

Budapest, febr. 5. (Saj. tud. táv.) A temesvári Fehérkereszt egylet küldöttségét *Fejérváry* báró honvédelmi miniszter ma *Lukács* László pénzügyminiszterhez vezette, s tolmácsolta azon kérelmüket, hogy az állami sorsjáték hasznából a temesvári Fehérkereszt egyesület javára is juttasson osztalékot. A pénzügyminiszter biztosította a küldöttséget méltányos jóindulatáról, s megígérte, hogy amennyire teheti, az egyesület segítségére lesz.

Nemzetközi egyezmény.

Hága, február 5. A kormány törvényjavaslatot nyújtott be a kamarákban az 1902. július 12-én kötött nemzetközi egyezmény jóváhagyása tárgyában, amely egyezmény az egyes államok törvényeiben a házasságkötés, válás, gyóltól és asztaltól való elválasztás és a kis-korú gyermekek védelme tekintetében mutatkozó eltérések rendezésére irányul. — Csak Oroszország jelentette ki, hogy nem járul hozzá az egyezményhez, Svéd- és Norvégország pedig későbbre tartotta fenn elhatározását. (M. T. I.)

Véres papválasztás.

Resicza, febr. 5. (Saját tud. távir.) A resiczai gör. kath. plébánosi szék betöltése óriási verekedéssel végződött. Két jelölt volt a plébánosi állásra: *Popovits* János és *Kurucz* Gábor, a kik közül *Popovits* került ki győztesen a választás-

ból. Emiatt a kisebbségben maradt *Kurucz*-párt a resiczai román körben megtámadta botokkal késekkel a *Popovits* pártiakat, s többen úgy megsebesültek, hogy orvosi segítségre volt szükség. *Bernau János* pedig oly súlyos sérülést szenvedett, hogy sebében haldoklik.

A szerb király Horvátországban.

Karlóca, febr. 5. A szerb királyi pár *Karlóczán* át jön *Krusedolba*. *Jurkovic* főispán személyesen vezeti az előkészületeket a királyi pár fogadására.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: *Stenkiewicz Henrik.* 199

Éljenzésben nem volt hiány, amit a herceg igen szívesen fogadott nemcsak udvariaságból, de azért is, hogy ezzel *Károly* hercegnek párthiveket szerezzen, ami ilyenképpen sok esetben sikerült is. Nem kevesebb kíváncsisággal nézték a herceg híres katonáit is, akik már nem voltak úgy lerongyolódva, mint a *Konstantinow* melletti csata után, mert a herceg *Samoscsban* ellátta őket ruhával. A főváros környékén mégis úgy bámulták őket, mint valami tengeri csodaszörnyeket, mert az ottani lakosság hite szerint valósággal a világ végéről jöttek ide. Csodadolgokat regéltek azokról a titokzatos hegyekről és erdőkről, ahol ez a lovasság született, bámulták a Fekete-tenger szeleitől megsötétedett arczszínteket, merész tekinteteket és a modoruknak bizonyos vad-ságát, amely a szomszéd vad népektől ragadt rájuk.

Saglobának különösen sok bámulója volt. Észrevéve ezt, oly büszkén és kihívóan tekintgetett körül, oly ijedten forgatta a szemét, hogy a tömeg tiszteletteljesen suttozta: ez valószínűleg valamennyiök között a legkiválóbb lovas! Mások pedig így szóltak:

— Ez a rettenetes sárkány bizonyára sok lelket küldött már a másvilágra!

Sagloba hallotta azt és titkos örömet még rettenetesebb pillantásokkal leplezte. Közben szóba állott a tömeggel és gunyolta őket, különösen a lithván katonaságot, akik között a nehéz lovasság arany, a könnyű lovasság pedig ezüst vállszalagot viselt.

— Hát ti miért vagytok összeköszve, szalagos vitézek? — szólt Sagloba, mikor meglátta őket.

Azok pedig haragudtak, csikorgatták a fogait, csörtették a kardjukat, de meggondolván, hogy a herceg emberével van dolguk, kiköptek és elkerülték a viszálykodást.

Varsó alatt a tolongás már oly nagy volt, hogy alig lehetett tovább haladni. Ugy látszott, hogy a királyválasztás népebb lesz, mint más-kor, mert még a távoli ruthén és lithván vidékekről is özönlött a nemesség nemcsak azért, hogy a királyválasztáson részt vegyenek, de hogy *Varsóban* keressenek menedéket. A választás napja még távol volt, az országgyűlés még csak az első üléseit tartotta, de már egy-két hóval előbb kezdődött a felvonulás, hogy idejekorán találhassanak szállást, itt-ott látogatást tehessenek, felfrissíthessék a régi emlékeket, az urasági udvaroknál ehessenek, ihassanak és végül, hogy az aratás után kimulathassák magukat a fővárosban. A herceg a kocsi ablakán nézte a tömeget, a lovakat, katonákat és a nemeseket, akik nagy fényvel és pompával ékesen jöttek és elgondolta, hogy hány katonát lehetne a ruhájuk árából felszerelni, milyen sereget lehetne állítani! A köztársaság milyen gazdag, hány bátor lovagja van s mégis milyen gyenge, ha *Chmielnickij* és a vad tatárok ellen se tud harcolni. Miért? *Chmielnickij* százezernyi emberei ellen ugyanolyan haderőt lehetne állítani, ha a nemesség és katonaság úgy érdeklődne a közügyek iránt, mint amennyire a magánügyeivel törődik.

A becsület kihal a köztársaságban! — gondolta a herceg. A nagy test kezd ellustulni,

a bátorság elstüpped a kényelemszeretletben, a nemesség és katonaság kerüli a hadifáradalmakat. A hercegnek részben igaza is volt, bárha ő mint hadvezér minden emberből katonát faragott volna és az ellenség ellen vezetne volna. A bátorság sohasem hiányzott még nagyobb háborúknál sem. Egész más volt azonban a baj, amit a herceg, mint katonaeMBER nem vett észre, ellenfele, a kancellár azonban, aki nagy államférfiu volt, jól látta.

Ezalatt távolból feltűntek *Varsó* tornyai. A herceg félbeszakította tervezetéseit és a szolgálattelvő tiszttel parancsokat küldött *Wolodyjovskinak*, a kíséret parancsnokának.

Mihály azonnal elhagyta *Annus* kocsiját, amely mellett mindaddig lovagolt, visszament az ezrede élére, amely egy kissé elmaradt. Aug távozott a kocsitól, hallotta, hogy valaki követi. Hátranézett és *Charlampt*, a vilnai vajda könnyű lovasságának a parancsnokát, az *Annus* imádóját pillantotta meg.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági felolvasások Nagyváradon.

A gazdasági egyesületek országos szövetsége és a biharmegyi gazdasági egyesület által február 14. és 15. én a művelt gazdaközönség részére tartandó előadások iránt nemcsak Nagyváradon és Biharmegyében, de megyénken kívül is nagy érdeklődés mutatkozott. Tegnap a békésmegyei gazdasági egyesület jelentette be előadásokon való részvételét.

Az előadások a lapunkban már közölt program szerint e hó 14. én reggel 9 órától déli 12-ig, délután 2—5-ig, másnap 15. én délelőtt 9—12-ig bezárólag fognak tartatni, az előadások színhelye a megyeház nagy terme lesz. Az előadások befejezése után, 15. én délelőtt az előadó debreczeni gazdasági tanintézeti tanárok tiszteletére társas ebéd lesz, melyre jelentkezéseket már most elfogad a biharmegyei gazdasági egyesület titkári hivatala. A társas-ebéd módózatait most tárgyalja egy bizottság.

Határidők.

	Budapest, febr. 5.
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	—
Káposzta, repce, aug.	6.96

Értéktőzsdé.

	Budapest, febr. 5.
Oszttrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	509.50
Rimamurányi	472.—
Magyar jelzálog	—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

	a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. febr. 5-én.
Magyar aranyjárdék 4	121.—
Magyar koronajárdék	93.80
Magyar vasuti kölcsön aranyban $\frac{4}{10}$	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben $2\frac{1}{2}\%$	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	99.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyeresémsorsjegyek-kölcsön	201.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	161.50
Oszttrák járdék papirban	100.50
Oszttrák járdék papirban	100.50
Oszttrák járdék aranyban	121.—
Oszttrák korona járdék	101.50
Oszttrák államsorsjegyek	156.50
Oszttrák magyar bank részvény	15.80
Magyar hitelbankrészvény	746.—
Oszttrák hitelintézet részvény	697.—
Párisi vista	95.50
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.06
Németbirodalmi márka	117.15
Londoni vista	239.95
20 márkás arany	23.41

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege- és vadkereskedése
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA.
Városi és vidéki telefon 251. sz.

117
Mélyen tisztelt vevőinknek szives tudomására hozzuk, hogy eddigi üzletünket modern berendezéssel és új helyiség hozzávételével kibővítettük, valamint fűszer-, csemege-raktárunkat is jóval megnagyobbítottuk, úgy, hogy a legnagyobb igényeknek is megfelelhettünk, még azon nagyvárosias szokást is behoztuk, hogy igen tisztelt vevőink kényelmére a megrendelendő árukat naponta kétszer, délelőtt és délután, saját e célra készített fogatunkkal hazaküldjük. Kérjük úgy a helybeli, mint a vidéki vevőinket, b. látogatóikkal és megrendeléseikkel megtisztelni. — Magunkat ajánlva, maradtunk

tisztelettel

SZABÓ és HAJNAL.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-házban a II-ik emeleten egy **6 szobás utcai lakás** f. évi május 1-től kiadó.

Bővebbet a házmesternél.

180.

Olcsó lakás.

Nagy Teleky-utczán, a Kath. Legényegylet házában, az emeleten egy utcai és egy udvari szép tágas, világos, egymásba nyíló szoba minden órán olcsóáron kiadó. Értekezhetni a házmesternél ugyanott.

187.

Három magtár

azonnal kiadó a
Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és
terményhitelbank

Nagy Teleky-utcai házában.

306

Coaks árleszállítás!

A nagyobb hidegek elmúltával még oly nagy coaks készletünk van, hogy elhárítottuk, miszerint a coaks árát 1903. Február elejétől kezdve métermázsánként

négy koronára

leszállítjuk.

Tartós fűtésre legalkalmasabb és legjutányosabb tüzelő anyag a coaks.

Meidinger és egyéb töltőkályhák fűtésére legjobb a

g á z - c o a k s,

mert a súlyosabb és ez által drágább milt coaks (Meiler-Coaks) sokkal nehezebben gyul meg.

A coaks ára nálunk **4 kor.** métermázsánként.

Ha 250 kilós részletekben rendeltetik meg a coaks, akkor **métermázsánként 28 fill.** fuvardíjért **házhoz szállítjuk** a város belterületén.

Gazfogyasztóinknak kedvezményt nyújtunk a **coaks** vásárlásánál, amennyiben, ha **250 kilós részletekben** rendelnek, akkor nekik fuvarbért nem számítunk.

K á t r á n y á r j e g y z é k :

2-9 kilóig 6 krajczár kilója

10-149 kilóig 5 krajczár kilója

150-1000 kilóig 4 krajczár kilója.

Ennél nagyobb mennyiség vásárlásánál további 10 százalék engedményt adunk.

Egy hordó ára külön **4 korona.**

Az áru gyártelepünkön átveendő és innen egyszerre elszállítandó.

Nagyvárad, 1903. január hó 31.

Nagyvárad légszeszgyár:

Az igazgatóság.

188.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
k ö r l e v e l e k,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
báti meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
g y á s z l a p o k
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.